

Novoteks

GLASILO DELAVSKEGA SVETA

LETO III. ★ 1962 ★ ŠT. 8

NOVOTEKS
glasilo delavskega sveta
Tekstilne tovarne
NOVOTEKS
Novo mesto

1962
Letnik III.
Št. 8 (23)
Avgust

Izdaja:
delavski svet

Ureja:
uredniški odbor

Odgovorni urednik:
Samo Medic

Naslov uredništva:
Novoteks, Novo mesto
Foersterjeva 10
telefon 31, 71

Zunanja oprema:
Bojan Brovet

Tisk naslovne strani
in vezava:
Valvazorjeva tiskarna
Videm-Krško

Naklada:
700 izvodov

VSEBINA:

12 let samoupravljanja v Novoteksu
Novi predpisi s področja socialnega zavarovanja
Nesreče pri delu in na poti na delo
Norma in normiranje
Nekaj o predenju česane volnene preje
Čuvajmo zdrave zobe
Športne igre med oddelki
Nagradna križanka
Letno poročilo o poslovanju glasila Novoteks
Naša kronika

12 LET SAMOUPRAVLJANJA V "NOVOTEKSU"

30. avgusta je preteklo 12 let, odkar je bilo tudi v našem podjetju uresničeno marksistično geslo "Tovarne delavcem!" Tega dne je naš kolektiv izvolil svoj prvi delavski svet, ki je štel 25 članov, in upravni odbor iz 7 članov. V teku 12 let samoupravljanja smo organe, ki vodijo naše podjetje, izvolili še 9-krat.

V tej dobi se je sodelovanje proizvajalcev pri vodenju podjetja tako učvrstilo, da si danes ne moremo misliti, kako bi vodili podjetje brez sodelovanja neposrednih proizvajalcev. V tej razvojni dobi so samoupravni organi dobivali vse večje pristojnosti tako v vodenju proizvodnje kakor tudi pri gospodarjenju s sredstvi, ki jih s proizvodnjo ustvarjamo.

Ob tej priliki si oglejmo proizvodne uspehe, ki so bili doseženi v tem obdobju.

V letu 1950 je bil proizvodni plan podjetja dosežen s 97 %. Povprečno je bilo zaposlenih v tem letu 280 delavcev. V primerjavi z letom 1950 je bil v letu 1951 proizvodni plan dosežen s 100 %. Za razširitev proizvodnje so bila vložena manjša finančna sredstva, delovna sila pa se je povečala za 5,70 %. Realizacija v letu 1952 nam v primerjavi s prvim letom delavskega samoupravljanja pokaže porast za 6 %. Proizvodnja mikane preje je v isti primerjavi znašala 83,82 %, mikanih tkanin pa 87,25 %. V tem letu smo tudi prvič pričeli z izdelavo česanih tkanin. V tem letu se je podjetje preimenovalo ter dobilo svoje sedanje ime "NOVOTEKS". Iz dirigirane proizvodnje in prodaje smo prešli na samostojno proizvodnjo in prodajo. Z izboljšano kvaliteto izdelkov in širšim asortimanom tkanin si je podjetje priborilo na tržišču sloves, ki ga še danes uživa.

V letu 1953 smo izdelali 52,60 % mikane preje, mikanih tkanin v primerjavi z letom 1950 75,56 % in 194,4 % česanih tkanin v primerjavi z letom 1952. Realizacija se je v indeksu dvignila za 72,60 %, delavcev pa je bilo zaposlenih nekaj manj kot v prejšnjem letu.

V tem letu je bilo podjetje v zelo težkem položaju zaradi poostrenih tržnih pogojev in pomanjkanja surovin. Zaradi tega je predilnica stala več kot dva meseca pa tudi tkalnica in apretura nista mogli delati s polno zmogljivostjo. Celotno poslovanje podjetja je v letu 1953 spremljalo mnogo

težav, ki so jih morali reševati samoupravni organi in celotni kolektiv. Za razširitev proizvodnje pa je bilo vloženih 4-krat več sredstev kot v letu 1951.

Leto 1954 pomeni za podjetje velik preobrat. Izmenjano je bilo celotno vodstvo podjetja. Podjetje se je učvrstilo in razširilo svojo proizvodnjo. Število zaposlenih se je v letnem povprečju dvignilo na 324 delavcev. Mikane preje je bilo izdelane 92,63 %, mikanih tkanin 121,67%, česanih tkanin pa 287,46 % v primerjavi z letom 1952. Realizacija predstavlja porast za 151,66 % v primerjavi z letom 1950 ter je bila za 18 % višja od postavljenega plana. Za razširitev proizvodnje je bilo vloženih 14-krat več sredstev kot v letu 1951.

V tem letu je večkrat nastal zastoj v proizvodnji zaradi redukcije električnega toka, pomanjkanja surovin in ozkih grl v proizvodnji. Vse to pa zaradi izrednega prizadevanja kolektiva ni bistveno vplivalo na uspešen zaključek poslovnega leta.

Proizvodni plan predilnice mikane preje je bil v letu 1955 dosežen le s 78,9 %, ker je morala predilnica izdelovati manjše partije posameznih prej, ki pa so bile tudi višjih števil, kot je prvotno predvideval plan. Zaradi preusmeritve proizvodnje na večje količine česanih tkanin je bil tudi plan mikanih tkanin dosežen le z 90,8 %, medtem ko je bil plan česanih tkanin visoko presežen. V primerjavi z letom 1952 smo izdelali 426 % česanih tkanin. Plan realizacije je bil presežen za 108 % in se je torej v primerjavi z letom 1950 dvignila za 146 %.

Prizadevanje samoupravnih organov in celotnega kolektiva za izboljšanje kvalitete, razširitev asortimenta in s tem osvojitve tržišča ni bila zaman. Vsa proizvodnja je bila že vnaprej prodana. Za razliko od prejšnjih let nam nabava surovin ni delala večjih težav.

Za razširitev proizvodnje smo vložili 16-krat več sredstev kot prvo leto vlaganja. Tudi za gradnjo stanovanjskih stavb je bilo to leto vloženih preko 17 milijonov dinarjev.

V tem letu je bila po sklepu delavskega sveta odprta prodajalna naših izdelkov v Novem metu. Postavljeni plan prodaje je bil presežen za 27%.

V letu 1956 je bilo v podjetju zaposlenih povprečno

371 oseb. Indeks realizacije nasproti letu 1950 nam kaže dvig za 139 %. Plan mikane preje je bil dosežen s 93,3 %, mikanih tkanin s 94,5 % in česanih tkanin s 142,8 %. V tem letu smo imeli velike zastoje v proizvodnji zaradi pomanjkanja električne energije, kar pa je bilo v zadnjih mesecih tega leta s požrtvovalnim nadurnim delom v glavnem nadoknadeno. Samo v zadnjem četrtletju je bilo opravljenih 15.183 nadur, toda zastoja iz meseca februarja ni bilo mogoče v celoti nadoknaditi.

Kolektiv je vse to obdobje upravljal z osnovnimi sredstvi, ki so bila v glavnem zelo zastarela. Najslabši strojni park je bil v apreturi in predpripravi tkalnice. Nekoliko boljše stanje je bilo v tkalnici, a tudi tam je bila povprečna starost statev 36 let. V predilnici mikane preje so sicer montirani stroji novejše izdelave, vendar niso bili grajeni specialno za predelavo volnenih vlaken. Za razširitev proizvodnje so bila v tem letu vložena nekoliko manjša sredstva kot v letu 1955.

Naša prodajalna kot samostojna poslovna enota je imela v tem letu nekoliko nižji promet kot v prvem letu poslovanja ter je dosegla plan s 76 %.

V letu 1957 je bilo v podjetju zaposlenih 378 delavcev. V predilnici mikane preje je bil plan izpolnjen s 100,8 %, v tkalnici pa je bil plan dosežen s 105 %. Realizacija v tem letu nam kaže, da je bil plan presežen s 11,6 % in da se je v primerjavi z letom 1950 realizacija dvignila za 145,5 %.

V proizvodnji in prodaji naših proizvodov nismo imeli posebnih težav, čeprav se je na tržišču močneje kot kdaj koli pojavljalo blago iz uvoza.

Za dvig družbenega standarda je bilo zgrajenih nadaljnjih 5 novih stanovanj.

Istega leta je bil potrjen investicijski program za izgradnjo nove predilnice česane preje v Metliki in prevzet novo zgrajeni tovarniški objekt tovarne "Beti" iz Metlike. Delavski svet je za udeležbo pri natečaju za kredit za nabavo strojev in obratni kredit določil vsa razpoložljiva sredstva. Tudi OLO Novo mesto nam je priskočil na pomoč s posojilom in moralno pomočjo v borbi za potrebne kredite.

V prodajalni je bil za 63 % večji promet kot v preteklem letu. Če odštejemo promet, ki ga je trgovina

opravila s prajo iz uvoza, ki jo je prodala matičnemu podjetju, vidimo, da se je kljub temu povečal promet za 37% v primerjavi s prejšnjim letom.

Leta 1958 so se načrti za postavitev predilnice česane preje uresničili. S 1. novembrom je pričela nova predilnica s poizkusno proizvodnjo. Z ozirom na spremenjene pogoje dela v celem podjetju nam je bila odobrena 5-mesečna poizkusna doba. Nov obrat v Metliki pomeni velik korak naprej v osamosvojitvi podjetja in njegovi preusmeritvi na izdelavo tkanin iz česane volnene preje, ki smo jo do takrat v pretežni večini uvažali.

Realizacija se je v primeri z letom 1950 povečala za 166 %, medtem ko je bil proizvodni plan v celoti presežen za 11,37 %.

Predilnica mikane preje je v primerjavi z letom 1952 izdelala za 1,1% manj preje. Predilnica česane preje v tem letu še ni imela postavljenega plana ter je izdelala le manjše količine preje. Tkalnica je plan votkov dosegla s 104,57 %. Tudi plan apreture je bil presežen za 3.24 %.

Zelo se je povečalo tudi število zaposlenih v podjetju, saj je znašalo v primerjavi z letom 1950 159%. Povečanje števila zaposlenih gre povsem na račun obrata II, kjer se je zaposlila mlada delovna sila brez potrebnih delovnih izkušenj. Pred vodilni kader in nove delavce so bile postavljene težke naloge, ki pa so jih vsi zadovoljivo izpolnili.

Drugih posebnih problemov v proizvodnji in prodaji ni bilo, pač pa so se često pojavljali problemi pri nabavi surovin, zlasti česanca za novi obrat.

Prodajalna "Manufaktura-Novoteks" je v tem letu imela za 35 % več prometa kot v letu 1955.

V letu 1959 se je realizacija v primerjavi z letom 1958 povečala preko 100%. V primerjavi z letom 1950 pa se je povečala za 4,3-krat. V podjetju pa je bilo povprečno le 2-krat več delavcev kot leta 1950. Predilnica mikane preje je dosegla proizvodni plan s 88,6 %. Vzrok, da plan ni bil dosežen, je bil v pomanjkanju naročil in večkratne spremembe asortimenta.

Česane preje je bilo izdelane le 90,74 % od postavljenega plana in to predvsem zaradi neredne dobave česanca, delno pa tudi zaradi uvajanja nove delovne sile.

Začetne težave v novem obratu pa so bile z velikim prizadevanjem vodstva obrata, kakor tudi celotnega kolektiva, kmalu premagane.

Tkalnica je dosegla proizvodni plan votkov s 113,73 %. Apretura je dosegla finančni plan s 107,19 % in je bilo izdelanih v primerjavi z letom 1952 mikanih tkanin za 53,5 %, česanih tkanin pa 91,6 %. Poleg tkanin in mikane preje smo pričeli prodajati tudi višek česane tkalske preje in triko prejo.

Samoupravni organi so vsa zadnja leta posvečali vso pozornost kvaliteti izdelkov. V tej težnji jih je podprl celoten kolektiv. Tudi asortiment je bilo zelo pester, zato s prodajo nismo imeli posebnih težav. Zlasti veliko zanimanje za našo česano prejo so pokazale tovarne trikotaže in tkalnice, ki izdelujejo blago iz česane preje. V Metliki je bil zgrajen tudi nov 7-stanovanjski blok.

Tudi struktura samoupravnih organov je doživela spremembe. Delavski svet se je povečal od 29 na 37 članov, upravni odbor pa od 7 na 9 članov. V delavski svet so člani posameznih obratov volili svoje zastopnike z ozirom na število zaposlenih v obratu.

Prodajalna je v tem letu imela za 73 % večji promet kot prvo leto, kar pomeni, da se je ta povečal za 28,36 % nasproti letu 1958.

V letu 1960 je bila skupna realizacija 7,3-krat večja kot leta 1950. Plan realizacije je bil presežen za 19 %. Povprečno je bilo v podjetju zaposlenih 2,4-krat več delavcev kot v letu 1950.

Proizvodni uspehi pa so bili naslednji:

V predilnici mikane preje je bilo izdelanih 139,4% mikane preje na bazi Nm 7,5/1 v primerjavi z letom 1952 ter s tem doseženih 132,51 % postavljenega plana. Predilnica česane preje je dosegla 100,10 % plana. V primeri s prvim letom obratovanja se je proizvodnja povečala za 81,60 %. Tkalnica je presegla plan za 17,8 %. V apreturi je bilo izdelanih v primerjavi z letom 1952 le 55 % mikanih tkanin. Plan pa je bil dosežen s 109,47 %. Česanih tkanin je bilo izdelanih v isti primerjavi 14,4-krat več ali 113,07 % plana.

Prodajalna je v tem obdobju imela za 170,190.000 din prometa ter pri tem imela 8,394.000 din dohodka. Povečanje prometa nasproti letu 1950 je bilo za 19,50 %.

Matičnemu podjetju se je v letu 1960 priključilo podjetje "Tkalnica" v Šmihelu. Zaradi nerentabilne proizvodnje in zastarelih strojev nismo nadaljevali s proizvodnjo bombažnih izdelkov, ki jih je to podjetje izdelovalo.

Visoko preseganje proizvodnih nalog ima svoj vzrok v novo instaliranih statvah in pa v povečani produktivnosti, ki je posledica stimulatívnejšega načina nagrajevanja po enoti proizvoda, ki je bilo uvedeno v tem letu.

Delavski svet je sprejel program rekonstrukcije, ki predvideva izgradnjo nove predilnice česane preje. Ker so pri izvajanju tega programa nastale večje težave, je bil sprejet vzporedni plan rekonstrukcije, ki predvideva le delno povečanje predilnice česane preje. Povečanje pa se predvideva tudi v kapacitetah tkalnice in apreture. V ta namen so v letu 1961 pričeli tudi z gradnjo novih proizvodnih objektov.

Po sklepu delavskega sveta smo v letu 1960 posodili investicijskemu skladu ObLO Novo mesto 17,000.000 din, ObLO Metliki pa smo za gradnjo pekarije dali dotacijo 3,000.000 din.

Samoupravni organi so posvetili tudi vso skrb izboljšanju družbenega standarda. Menza, ki posluje že skoraj od začetka obstoja podjetja, je bila prenovljena. Nad njo pa so uredili prostore za obratno ambulanto. Za prijetno preživljanje letnega dopusta so že v letu 1959 uredili počitniški dom v Novigradu v Istri. Zaradi potrebe večjih investicij v proizvodnjo so za gradnjo stanovanj ni veliko investiralo. Sklep delavskega sveta pa je bil, da se tudi temu vprašanju posveti več pozornosti in zgradi čimveč stanovanj.

Poleg dosedanjega delavskega sveta in upravnega odbora so v letu 1960 izvolili v obratu II 17-članski obratni delavski svet. Za uspešno izvajanje poedinih nalog je imel delavski svet 8 komisij, obratni delavski svet pa je imel 4 komisije. Članom samoupravnih organov so pred sejo dostavili material o zadevah, ki so jih nato na sejah obravnavali.

Realizacija se je v letu 1961 povečala v primerjavi z letom 1960 za 8,13 %. Če pa primerjamo z letom 1950, je za 8-krat višja. Od tega je znašala prodaja tkanin 57 %, prodaja tkalske preje in triko preje pa 43 %. Od celotnega dohodka so predstavljali poslovni stroški 58,8 %, prometni davek je znašal 11,5 %, dohodek pa 29,7 %. Če ta poslovni

rezultat primerjamo s preteklim letom, vidimo, da so se poslovni stroški znižali za 2,5 %, prometni davek se je zvišal za 1,7 %, dohodek pa za 0,8 %.

Pri nadaljnji delitvi smo družbi odvedli 36,2% dohodka, tako da je za notranjo delitev ostalo 63,8 % dohodka, ki se je nadalje razdelil na osebne dohodke 43,5 % in na sklade podjetja 56,6 %, medtem ko je bil v preteklem letu ta dohodek razdeljen na osebne dohodke 56,6 % in na sklade 43,4 %.

V primerjavi z letom 1952 je proizvodnja izgledala takole: mikane preje je bilo izdelane 103,8%, česanih tkanin 131,1 %, mikanih tkanin 43,1 %, česane preje je bilo v primerjavi z letom 1959 izdelane 185,70 %, tkalnica pa je svoj proizvodni plan preseгла za 4,82 %.

V trgovini se je promet v primerjavi s prvim letom proizvodnje dvignil za 118 %.

V letu 1961 smo često imeli težave pri nabavi uvoznih surovin zaradi pomanjkanja deviznih sredstev, vendar proizvodnja zaradi pomanjkanja surovin ni trpela. V proizvodnji ni bilo posebnih problemov, kar je razvidno iz proizvodnih rezultatov. Tudi prodaja proizvodov nam ni delala posebnih težav. Pri izbiri vzorcev za kolekcijo je sodeloval širok krog sodelavcev. Ko so naši zastopniki obdelali tržišče, pa so se tudi spremenile količine posameznih artiklov.

Pri sprejemanju zaključnega računa je delavski svet namenil večja finančna sredstva za gradnjo dveh dvajsetstanovanjskih stolpičev ter 4 montažnih hiš. Pri tej akciji nam je priskočil na pomoč tudi občinski stanovanjski sklad s posojilom 50 milijonov.

Tudi za razširitev proizvodnih kapacitet so bile določena precejšnja sredstva. Po sklepu delavskega sveta se bodo precej povečale kapacitete tkalnice in predpriprave tkalnice pa tudi apretura bo še dobila nekaj novih strojev, nekaj jih je pa sedaj na poti.

Z uvedbo ekonomskih enot se je pokazala nujnost, da te enote dobe tudi svoje organe samoupravljanja. Zato je delavski svet sprejel sklep, da se osnujejo sveti ekonomskih enot, ki naj bi imeli od 9 do 23 članov. Tem svetom so bile dane tudi določene pristojnosti v odločanju in vodenju ekonomskih enot. Sveti so s svojim delom opravičili svoj obstoj ter so v veliko pomoč delavskemu svetu, saj na svojem področju rešujejo probleme, katere je do sedaj

moral reševati delavski svet oziroma upravni odbor.

Dela v zvezi s proizvodno halo, katero smo pričeli graditi že lani, se bližajo zaključku. Z novo halo bomo dobili prepotrebne delovne prostore, garderobne in ostale prostore, ki smo jih do sedaj tako pogrešali.

Iz prednjih podatkov je razvidno, da se je realizacija v zadnjih 12 letih dvignila za 8-krat, število zaposlenih pa se je dvignilo le za 2,5-krat.

Danes sodeluje v upravljanju podjetja, v svetih enot, delavskem svetu in upravnemu odboru 110 oseb, medtem ko v komisijah teh organov sodeluje še nadaljnjih 129 oseb.

V samoupravnih organih je v teku 12 let sodelovalo 325 naših delavcev. Med njimi jih je mnogo bilo izvojenih tudi večkrat.

V prvih letih so bile pristojnosti delavskega sveta še zelo majhne. Samoupravni organi so bili predvsem organizatorji proizvodnje. Razpolagali so le z majhnim delom sredstev, ki so bila ustvarjena s proizvodnjo. Skoraj vsa delitev sredstev, ki so bila ustvarjena so bila razdeljena z zakonitimi predpisi.

V zadnjih letih pa se je situacija bistveno spremenila. Delavski svet, upravni odbor in sveti enot samostojno odločajo ne samo o notranjem življenju podjetja temveč razpolagajo tudi s pretežnim delom ustvarjenih finančnih sredstev.

Naše notranje življenje je urejeno s pravili in raznimi pravilniki, ki so jih po obširnih razpravah sprejeli pristojni samoupravni organi.

Omenil bi samo pravilnik o delitvi čistega dohodka in pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Oba sta bila sprejeta po temeljitih predpripravah. Pravilnost postavljenih meril je razvidna iz proizvodnih rezultatov, saj lahko ugotovimo, da se je od sprejetja pravilnika proizvodnost dvignila v precejšnji meri, še lepše rezultate pa beležimo pri izboljšanju kvalitete in prihrankih na proizvodnih stroških. Zaradi uspehov so se seveda dvignili tudi osebni dohodki. Vrednost točke je v povprečju zadnjega polletja narasla od 1,324 din na 1,5333 din, kar pomeni povišanje za skoro 16 %. Zlasti močan dvig vidimo v zadnjem polletju v tkalnici, kjer se je vrednost točke dvignila za 29 %. Zvišanje osebnih dohodkov ni bilo izvršeno na račun skladov, s katerimi razpolaga delavski svet, temveč je le odraz boljšega dela in izboljšane gospodarjenja.

Pred našimi samoupravnimi organi so se često pojavljalo težki problemi, ki so jih običajno s pomočjo celotnega kolektiva uspešno reševali. Mnogokrat so bili postavljeni pred težke odločitve, zlasti v pogledu razširitve podjetja. S svojimi sklepi in delom so ogromno prispevali k temu, da je naše podjetje eno najmočnejših podjetij v novomeškem okraju in da je poznano širom naše domovine.

S poglobljanjem v proizvodne probleme in gospodarjenje pa bomo prišli še do lepših uspehov ter tudi dosegli postavljene cilje.

Jože Udovič

NOVI PREDPISI S PODROČJA SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Zakon o organizaciji in finansiranju socialnega zavarovanja in zakon o zdravstvenem zavarovanju, ki sta bila sprejeta maja letos na zasedanju zvezne ljudske skupščine, prinašata za zavarovance spremembe glede samoupravnih pravic in pravic pri uživanju zdravstvenega varstva.

Da se bodo zavarovane osebe zanimale za smotrno trošenje sredstev skladov zdravstvenega zavarovanja, vpe-ljuje zakon neposredno sodelovanja zavarovanih pri stroških za zdravila, predpisana na recept, in neobveznem cepljenju. Tako moramo plačati od 1. julija za vsako zdravilo 60 din, ne glede na ceno zdravila. Če je zdravilo cenejše od 60 din, plačamo samo toliko, kolikor zdravilo v lekarni stane. V tem primeru mora lekarna vrniti recept. Za tista zdravila, ki jih zavarovanci dobijo z intervencijo zdravstvenih delavcev (ovoji, mazila, injekcije) v zdravstvenih ambulan-tah, bolnicah ali zdraviliščih, ne plačajo 60 din. Zdrav-nik sme napisati na en recept le eno zdravilo. V primeru, da je na receptu napisanih več zdravil, mora lekarna zahte-vati od zavarovane osebe da ta plača za vsako zdravilo po 60 din. Zavarovancu se lahko predpisujejo na recepte zdra-vila v količini, ki je glede na stanje bolnika in naravo o-bolenja zadostna do prihodnjega odrejenega ponovnega pregle-da. Pri akutnih obolenjih praviloma ni mogoče predpisati večje količine zdravil, kot je potrebna za pet dni, pri kro-ničnih obolenjih pa za 15 dni oziroma največ za 30 dni pri

določenih obolenjih (tuberkuloza, sladkorna bolezen in podobno). Zdravnik, ki bi predpisal na recept večjo količino, mora na zdravstvenem kartonu na kratko navesti razloge, zaradi katerih je bilo nujno predpisati večjo količino zdravil.

Za neobvezna cepljenja bodo plačevali zavarovanci najmanj 25 % oziroma največ 50 % stroškov.

Denarne dajatve

Pomembne spremembe prinaša novi zakon pri določanju denarnih dajatev iz zdravstvenega zavarovanja za čas delovne nezmožnosti zavarovancev. Po novem zakonu se bo za zavarovance, ki bodo zboleli po 1. juliju in ne bodo zmožni za delo zaradi bolezni, poškodbe, nosečnosti in drugih primerih, izračunala osnova za nadomestilo osebnega dohodka od zaslužka po obračunskih obdobjih gospodarskih organizacij. Če ima gospodarska organizacija trimesečni obračun, se vzame za osnovo nadomestila povprečni osebni dohodek, izračunan za prejšnje obračunsko tromesečje, če pa ima gospodarska organizacija letni obračun, se vzame za osnovo enoletno povprečje. Naše podjetje ima mesečni obračun, zato se vzame za osnovo prav tako kot do sedaj trimesečno povprečje.

Novost v korist zavarovancev pomeni določba, da zavarovanec, ki je nezmožen za delo več kot eno leto, medtem pa se je splošno povprečje osebnih dohodkov v podjetju povečalo najmanj za 5 %, lahko med bolezenskim dopustom zahteva, naj se mu nadomestilo osebnega dohodka poveča za tolikšen odstotek, za kolikor so se povečali osebni dohodki.

Zakon zagotavlja 100 % nadomestilo za tiste zavarovance, ki so za delo nezmožni zaradi nesreče pri delu ali poklicnega obolenja, za čas nosečnosti in poroda, za vajence in spremljevalce bolnika. V drugih primerih bolezni pa gre zavarovancu nadomestilo za prvih 7 dni 80 odstotkov, za 7 do 60 dni bolezni pa 90 odstotkov, če je bil zavarovanec neprekinjeno zaposlen 9 mesecev (dosedaj 6 mesecev) ali pa s prekinitvami 18 mesecev (dosedaj 12 mesecev) v zadnjih dveh letih. Če zavarovanec do časa, ko je postal dela nezmožen, ne izpolnjuje predhodni staž zaposlitve, mu gre za prvih 7 dni 60 odstotkov, za nad 7 dni pa 70 odstotkov nadomestila. Od 61. dneva nezmožnosti za delo dalje pa gre 100 odstotno nadomestilo vsem zavarovancem ne glede na delovni staž in vrsto bolezni.

Zakon tudi zvišuje odstotek nadomestila med zdravljenjem v bolnici, zdravilišču in okrevališču. Zavarovanec,

ki ne vzdržuje nobenega družinskega člana, bo prejemal med zdravljenjem v bolnici 60 odstotkov nadomestila (dosedaj 50 odstotkov), zavarovanec, ki vzdržuje enega člana 80 odstotkov (dosedaj 75 odstotkov), zavarovanec, ki vzdržuje dva člana 90 odstotkov (dosedaj isto), zavarovanec, ki vzdržuje tri ali več članov, pa 100 odstotno nadomestilo od pripadajoče osnove.

Višina pogrebnine bo odslej za svoje območje določala skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Isto velja tudi za višino dnevnice ob potovanjih. Tudi višino podpore za opremo novorojenca bo določila za svoje območje skupščina komunalne skupnosti, do takrat pa veljajo še stari zneski vseh naštetih dajatev.

Od 1. januarja 1963 bo moralo podjetje izplačevati nadomestila osebnega dohodka zaradi bolezni, nezgod pri delu in nege članov družine (razen porodniškega dopusta) do 30 dni v svoje breme. Podjetje bo dobilo za kritje teh stroškov določeno višino prispevka od socialnega zavarovanja, ki pa še ni znana, ker bodo o tem še izdani naknadni predpisi. Če bomo imeli po novem letu izostanke z dela zaradi bolezni in poškodb nad povprečjem, bo moralo podjetje iz sklada osebnih dohodkov kriti razliko. Zato je prav, da se že sedaj pričnemo zanimati za vzroke izostankov zaradi bolezni in poškodb pri delu in izven dela, da ne bomo po novem letu prizadeti pri osebnih dohodkih.

Mimica Seničar

NESREČE PRI DELU IN NA POTI NA DELO

v drugi polovici julija in v prvi polovici avgusta

17. julija se je ponesrečil pri delu Janez Mežnar, pralec volne.

Imenovani je v vlagalnici preje prekladal prazne zaboje, ki so bili visoko naloženi. Pri tem pa ga je zaboj, ki ga je skušal spuščati na tla, udaril v desno roko v zapestju ter mu nalomil kost, tako da je moral iskati zdravniško pomoč v novomeški bolnišnici.

Vzrok poškodbe: nepoučenost. Imenovani ni opravljal svojega rednega dela, pač pa je bil prilož-

nostno zaposlen pri prekladanju zabojev. Ker pri tem delu ni imel iskušenj in predhodno tudi ni bil poučen, je zaradi tega prišlo do poškodbe.

Varnostna služba priporoča, da se vsakega delavca, ki je stalno ali pa začasno premeščen na drugo delovno mesto, dobro pouči, kako je treba določeno delo opravljati, ker bomo na tak način preprečili marsikatero nezgodo.

26. julija se je ponesrečil pri delu Marjan Turk, strojni ključavničar.

Imenovani je varil z električnim varilnim aparatom. Med varenjem pa je prišlo do kratkega stika v električni napeljavi, pri čemer je dobil lažje opekline na dlani desne roke.

Vzrok poškodbe: neupoštevanje higiensko-tehničnih predpisov.

Imenovani bi moral pred pričetkom varenja dobro pregledati varilni aparat ter ugotoviti njegovo stanje. Po higiensko-tehničnih predpisih bi moral pri tem delu uporabljati usnjene rokavice, ki jih pa ponesrečenec ni uporabljal.

Varnostna služba pripominja v zvezi z zgornjo nezgodo, da se je omenjeni v štirih mesecih že štirikrat ponesrečil pri delu, kar je edinstveni primer, da bi se en član kolektiva tolikokrat ponesrečil v tako kratkem času. Pri dveh nezgodah imenovani ni upošteval higiensko-tehničnih predpisov.

Varnostna služba priporoča odgovornim ljudem v obratih, da bi postavili na določena delovna mesta res take delavce, ki bodo kvalitetno, hitro in varno opravili svoje delo. V zvezi z gornjim primerom naj bi k materialnim stroškom prišteli še stroške v zvezi z nezgodo, da bi se ugotovilo, da se tudi iz finančnih razlogov izplača postaviti na določeno delovno mesto delavca, ki je pripravljen upoštevati higiensko-tehnične predpise.

4. avgusta se je ponesrečila na poti z dela Martina Hočevar, tkalka.

Imenovana se je peljala zvečer s kolesom iz službe domov v Zgornje Lakovnice. V Stranski vasi je vozila navzdol in ko je pritislila na zavoro, se je

ta pokvarila. Imenovana je pri tem padla ter si lažje poškodovala levo roko nad zapestjem.

Vzrok poškodbe: pokvarjena zavora.

6. avgusta se je ponesrečil pri delu Anton Junc, transportni delavec.

Imenovani je pomagal z drugimi sodelavci razkladati gasilsko brizgalno s kamiona. Pri tem pa jo je nepravilno prijel, tako da mu je brizgalna pritislila kazalec desne roke na pod avtomobila ter mu ga lažje poškodovala.

Vzrok poškodbe: naglica pri delu.

Tudi tu varnostna služba sporoča, da se je omenjeni trikrat ponesrečil pri delu v sedmih mesecih, ter ugotavlja, da je način dela imenovanega zelo nezanesljiv.

7. avgusta se je ponesrečila na poti na delo Marija Avsec, izšivalka.

Imenovana se je peljala skupaj s sodelavko iz Ločne z mopedom v službo. Takoj nato, ko je krenila z domačega dvorišča, jo je zaradi teže sodelavke, ki se je peljala zadaj, ter zaradi gramoza, ki je bil posut na cesti, zaneslo, tako da je padla ter si lažje poškodovala dlan desne roke.

Vzrok poškodbe: premalo izkušenj pri vožnji z motornim vozilom.

13. avgusta se je ponesrečil pri delu Ivan Boltez ml., barvar česanca.

Imenovani je polnil s česancem barvalno kad. Ker je naglo porinil balo česanca v barvalno komoro, se je pri tem udaril s tulcem barvalne komore v prsni koš ter si ga lažje poškodoval.

Vzrok poškodbe: naglica pri delu.

Miro Jakša

NCRMA IN NORMIRANJE
(Nadaljevanje)

K r o n o k a r t a
štev. _____

Podjetje: _____ Oddelek: _____

Za delovno operacijo: tkanje _____

Datum: _____ Snemal: _____

Tek. št.	E l e m e n t i	Posamezno trajanje		Skupno	Ø	Fo- nav- lja- nje	Tp	Tni	Tst
		1	2						
1	Menjava čolnička brez iskanje zeva	5	7 itd	140	7	1,070	7,490		
2	Menjava čolnička z iskanjem zeva	16	21 itd	380	19	0,400	7,600		
3	Pretrg osnove spredaj	37	45 itd	760	38	0,057	2,166		
4	Pretrg osnove odzadaj	51	43 itd	960	50	1,380	19,-		
5	Pretrg votka	26	19 itd	560	24	0,228	5,472		
6	Polnjenje čolnička	11	13 itd	240	12	0,070			12,480
7	Čiščenje osnove	15	19 itd	340	17	0,095			1,581
8	Čiščenje tkanine	6	5 itd	120	6	1,120			6,720
9	Nameščanje votka	17	22 itd	400	20	0,120			2,400
10	Obhod stroja	26	29 itd	560	28	0,285			6,300
									41,728 29,481

Podjetje:

Oddelek:

POMOŽNI SNEMALNI LIST

Štev.: 1 - T

za delovno operacijo: t k a n j e

Kronokarta štev.: _____

Datum: _____

Snemalec: _____

Produkcija v času snemanja: 36.000 votkov

Tek. št.	E l e m e n t	Količinsko ponavljanje	Skupaj
1	Menjava čolnička brez iskanja zeva	//// // // //	28
2	Menjava čolnička z iskanjem zeva	//// //	6
3	Pretrg osnove odspredaj	//// // //	12
4	Pretrg osnove odzadaj	//// //	8
5	Pretrg votka	/	1
6	Polnjenje čolnička	/ //// // //	34
7	Čiščenje osnove Tvp	///	3
8	Čiščenje tkanine	//// // // //	39
9	Nameščanje votka	////	4
10	Obhod stroja	//// //	8

T k a n j e:

Število obratov glavne osi v minuti je število votkov v minuti.

Število obratov glavne osi v minuti: gostota votka na 1 meter = število metrov tkanine izdelanih v 1 minuti.

Za obračun tehnične norme so potrebni sledeči podatki: artikel, število obratov glavne osi, širina grebena, delovna širina, dolžina komada, gostota votka, metrična številka votka in neto teža ene polne cevke za votek.

Tehnološki čas je lahko tudi strojni ročni čas (Tsr) ali čisti ročni čas.

N.pr.: a) Delo na tkalski statvi spada v strojni čas, ker proces dela vrši stroj s kapaciteto, ki v glavnem ni odvisna od delavca.

b) Strojno čiščenje cevke je strojno ročni čas, ker stroj očisti samo toliko število cevk, kolikor jih delavec da v stroj.

c) Delo brez stroja je čisto ročno delo.

Iz tabele (TCV) vzamemo standardne čase trajanja in količine ponavljanja za posamezne elemente, tako da pri istih delih ni potrebno ponovno snemanje na delovnem mestu.

Tako nam je povprečje za:

menjavo čolnička	15 sekund,
čas za vezanje osnove	46 sekund,
čas za odklanjanje pretrga votka	30 sekund.

Od časa 480 minut odbijemo čas, ki je potreben za:

počitek in jelo	30 minut,
osebne potrebe	12 minut,
snemanje komada	6 minut,
mazanje in manjša popravila	<u>5 minut.</u>

To je skupno 53 minut

Pri delu na večih statvah moramo upoštevati razmerje strojnega časa z ročnim, ki dovoljuje delavcu, ki obvlada tehniko svojega dela, da streže večim strojem ali proizvodnim enotam stroja (vretena).

V obračunavanju tehnične norme prikazujemo tudi tipsko normo (M), to je število strojev ali proizvodnih enot, ki jim lahko streže en delavec pri pravilni obremenitvi. Če v tehnični normi delavcu priznamo vse čase, ki so nujno potrebni, všteti tudi čas za kontrolo dela (kvalitetni faktor tehnične norme), potem delavca lahko obremenimo 100 %. Če je delavec z enim strojem zavzet 25 % svojega razpoložljivega časa, je njegova tipska norma:

$$M = 100 : 25 = \underline{4 \text{ stroje}}$$

Zaradi slučajnih zastojev stroja pri delu na večjih strojih nastopijo često trenutki, ko stojita po dva ali več trojev. Čas zastoja vseh ostalih strojev, dokler delavec odstranjuje zastoj na enem stroju, imenujemo čas istočasnega zastoja (Tst). Čas istočasnega zastoja je lahko merjen ali računski element.

Po računu verjetnosti Tst obstoja, pa četudi bi bila obremenitev delavca minimalna, toda le pri delu na najmanj dva stroja. Višina Tst je odvisna od procenta obremenjenosti delavca, a pri polni obremenitvi delavca po normi znaša polovico obremenitve delavca.

Če operativni čas delimo s časom zavzetosti na enoto proizvoda, dobimo število strojev, tipsko normo M, katerim lahko delavec streže.

Danilo Kovačič

NEKAJ O PREDENJU ČESANE VOLNENE PREJE

Predilnica česane volnene preje obsega več postopkov dela, to je predpredenje z vsemi fazami, dvojenje in sukanje. Morda prav zaradi tega premalo razmišljamo o samem predenju na prstenčevih strojih. Predenje je postopek, pri katerem se da iz določenega polproizvoda - predpreje - napraviti dobro prejo ali pa iz istega materiala slabo prejo, ki se na nobeni naslednji fazi dela ne da več popraviti. Pri tem postopku je največ možnosti za štednjo materiala, na drugi strani pa s slabim delom veliko možnosti za izgubo materiala, kar prav tako kvari proizvodne uspehe kot slaba kvaliteta.

Na stopnjo kvalitete preje (enakomernost, trdnost in razteznost) v veliki meri vpliva pravilen razteg pri predenju. Če dobi predpreja, ki vsebuje mnogo kratkih vlaken, prevelik razteg pri predenju, je gotovo, da se kratka vlakna neenakomerno porazdele med predenjem, daljših vlaken pa je premalo, da bi ta vlakna povezovala med seboj. Tako dobimo neenakomerno, lahko tudi nopasto prejo, ki se trga pri predenju in pri vseh nadaljnjih postopkih.

Poleg tega pa je še mnogo drugih vzrokov, ki kvarno vplivajo na kvaliteto preje. Vsaka predica ima priložnost opaziti, kaj nastane, če stroj ni očiščen. Pri predenju

vedno letijo po zraku zelo kratka vlakna, prepojena z vlago se vsedejo na police za predprejo, na vodilce in valjčke, preko katerih teče predpreja. Če stroja dalj časa ne očistimo, se ta kratka vlakna združujejo in padajo na predprejo, tu se nekatera primejo za daljša vlakna in se pri predenju vpredejo. Taka preja je kosmata in se tudi pri previjanju ne očisti. Še posebno nevarno pa je, če so vlakna, ki se prepredejo, druge barve kot preja, ki se prede.

Kot je že znano, je velika napaka pri predenju vezanje preko valjčkov. Zaradi komodnosti si nekatere predice poenostavijo vezanje pretrganih niti tako, da vržejo konec niti preko predpreje, prestavijo ščetko in nit je privezana brez težav. Pri tem pa ne pomislijo, da bo preja, ki je tako vezana, imela močno odebelino, ki jo tudi čistilec pri dvojenju težko odstrani. S takim dejanjem predica zavestno dela napake, katere bi morala sama odstranjevati. Do napak pride tudi takrat, če je predica počasna. Pri vezanju zadrži nit v roki še potem, ko je nit prisukana in je že sputila zavoro. Tako na primer dobi nit toliko zavojev na 0,5 m, kot bi jih morala imeti na 1 m. Zato je nit tenka, presukana in se krtoviči.

Še mnogo je takih napak, ki jih imajo nekatere predice za malenkosti, v resnici pa so to zelo važne stvari prav pri predenju. Ko bi več razmišljali o tem, bi bila kvaliteta nedvomno še boljša.

Tudi odpadke pri predenju je vredno ponovno omeniti. V predpredilnici se da mnogo odpadkov, ki se naberejo pri rednem delu, ponovno uporabiti, če se le malo potrudijo delavci na prvih fazah predpredenja. Pri ostalih delih po predenju je odpadke neznaten, pri predenju pa je to drugače. Niti, ki se pretrgajo pod valjčkom, teko v sesalne cevi pnevmafila. Od daleč se pretrgana nit niti ne opazi. Nekatere predice to dosti ne moti, vežejo svojo pot, kar ne povežejo gre v pnevmafil. Pri tem mislijo, da bodo res nekoliko manj zaslužile, ker bodo snemki lažji, vendar je to po mnenju nekaterih neznatno. Če pa napravimo izračun iz primerov, ki se z dneva v dan ponavljajo, nam bo stvar bolj jasna.

Neka predica napravi dnevno 1,5 kg več odpadka kot povprečno dobra predica. Zato je ta predica prikrajšana na zaslužku:

25 dni x 1,5 kg = 37,5 kg a 11.59 = 435.- din

Če bi take predice delale tako, kot delajo povprečno dobre predice, bi za podjetje prihranile:

37,5 kg preje á 4.000.-din = 150.000 din.
- 37,5 kg pnevmafil odpadki
á 1.700 din = 63.750. "

Mesečni prihranek na
materialu/l predica 86.250 din

Če bi se vsaka predica trudila in zmanjšala odpadek povprečno za 0,75 kg na 224 vreten, bi 21 predic prihranilo za podjetje:

21 predic x 86.250 din = 1.811.250 din.

Od tega bi dobila ekonomska enota kot prihranek na materialu 17 %, kar znaša 307.913 din.

Če gornjo vsoto razdelimo na 225 zaposlenih v ekonomski enoti, dobi vsaka predica 1.369 din.

Predice morajo vedeti, da s slabim posluževanjem stroja niso izgubile le 435 din, ki jih izgubijo zaradi količine proizvodnje, ampak da izgubijo tudi prihranke, ki predstavljajo mnogo več za posameznika in za podjetje.

Zato je predenje mnogo bolj odgovorno delo, kot se mnogim dozdeva, saj je to priznано tudi z oceno delovnih mest. Potrebna je predvsem vestnost na delovnem mestu.

Anica Žugelj

ČUVAJMO ZDRAVE ZOBE

Vzroki kvarjenja zob

Zobna gniloba ali caries dentium, kakor se temu strokovno pravi, je zelo stara bolezen človeškega rodu, ki se v zadnjem času z razvojem civilizacije in industrije vse hitreje širi, tako da s pravico lahko trdimo, da je to najbolj razširjena bolezen sodobnega človeka.

Kakšni so vzroki začetka gnitja zob, še danes ne moremo z gotovostjo reči. Vendar se nam nekatere stvari v zvezi z nastankom te bolezni poznane. Gnitje zob (caries) je kemijsko-bakteriološki proces, ki se vrši na zobeh pri določenih pogojih. Na mestih, kjer se zbira na zobu hrana, pride do tvorbe raznih organskih kislin, največkrat tako imenovane mlečne kisline, ki sčasoma prične razkrajati zobno sklenino. Ta stadij imenujemo stadij demineralizacije. Po tem

prvem stadiju, ko se omehča zobna sklenina in zobna kost, pridejo določene bakterije, ki začno drugi stadij karioznega procesa - razkrajanje demineraliziranega dela zob. Na ta način nastane na zobu poškodba, ki počasi napreduje do živca (pulpe). Rezultat tega je neznosna bolečina, ki jo več ali manj vsi poznamo pod imenom zobobol.

O nastanku zobnih okvar obstoja še mnogo podobnih teorij. Teorija W.D. Millerja, katero sem opisal in ki je bila postavljena že pred 60 leti, v glavnem z nekaterimi manjšimi spremembami velja še danes. Gotovo je, da pri ljudeh, ki so bolni, izčrpani, ki imajo slabo hrano, pri ženah v dobi roječnosti, posebno še, če ne pazijo dovolj na higieno zob in ust, ta bolezen neprimerno hitreje napreduje. Poleg načina prehrane pospešuje nastajanje zobnih poškodb tudi voda, ki v vsakem kraju ni istega sestava. V kolikor je hrana mehkejša in jo zaradi tega ni treba žvečiti, toliko škodljivejša je za zobe. Primitivni narodi, ki se več ali manj hranijo s trdo hrano, ki so jo prisiljeni dobro žvečiti in gristi, imajo neprimerno manj okvar na zobeh kot civilizirani ljudje, ki uporabljajo mehko hrano, razne konzerve in slično.

Na kakšen način ohranimo zobe zdrave in preprečimo širjenje gnitja zob

Naši zobje se začno razvijati še pred našim rojstvom, to se pravi že v prvih mesecih zarodka. Ta razvoj traja do 18. leta našega življenja. Zaradi tega mora bodoča mati paziti na način prehrane, da poleg mineralnih soli, vitaminov A, C in D, ki se nahajajo v sadju, povrtninah in mleku, jemlje tudi preparat calcium fluorid (o čemer se mora bodoča mati posvetovati z zobnim zdravnikom. Po rojstvu otroka je najbolje, da ga mati hrani z dojenjem, ker vsebuje materino mleko vse potrebne sestavine. Potrebno in priporočljivo pa je, da mati tudi v tem času jemlje preparat kalcium fluorid. Pozneje, ko prične otrok jesti, moramo paziti, da vsebuje hrana dovolj mineralnih snovi in vitaminov. Ko prične otrok žvečiti, je prav, da ga hranimo s hrano, ki jo mora žvečiti. Čvrsto žvečenje v otroški dobi pospešuje harmonični razvoj zob in čeljusti. Poleg trdega kruha moramo otroku dajati tudi sveže sadje. Otroku moramo po vsaki jedi izpirati zobe s trdo ščetko, posebno še zvečer pred spanjem, ker v nasprotnem primeru hrana, ki mu je ostala na zobeh preko noči, razpada na razne organske kisline, ki začnejo razkrajati zobe.

Vsi ti ukrepi zmanjšujejo pojave zobnih okvar, nikdar pa jih ne morejo popolnoma preprečiti, zato je nujno, da otroka že od 3. leta starosti vodimo na sistematične preglede zob, kjer se odkrijejo najmanjše poškodbe, ki se dajo pravočasno pozdraviti. Sistematične preglede moramo vršiti vsake pol leta tako pri otrocih kakor tudi pri odraslih. Redkokdo pride v zobozdravniško ordinacijo na sistematičen pregled. Skoro vsak se prijavi šele takrat, ko začuti bolečine ali kake motnje. Zobni zdravnik mu nato popravi ali izpuli zob, kar pač zavisi od stadija obolenja. Pacient se ne zaveda, da ima mogoče še 5 do 6 zob, ki jih je potrebno zdraviti. Mnogokrat, ko ga zaboli zob, si misli, da bo minilo, pa ne gre k zobozdravniku. S tem pa naredi nepopravljivo škodo sebi. Mogoče ga bo zob nehal boleti, pozdraviti pa se ne bo dal več. Zato so sistematični pregledi važen faktor v preprečevanju napredovanja zobne gnilobe, ker jo odkrijemo pravočasno in imamo možnost, da zob pravočasno in hitro popravimo. V začetku obolenja je mogoče z enim obiskom v zobni ambulanti zob ozdraviti in plombirati.

Dr. Milan Popović
zobni zdravnik

ŠPORTNE IGRE MED ODDELKI

Sindikalna podružnica je tudi letos organizirala športne igre med oddelki. Dosedaj so bila že končana tekmovalja v streljanju, vlečenju vrvi, lahki atletiki, krosu, teku v vreči in polževi vožnji s kolesi. Tekmovali pa bomo še v ocenjevalni vožnji z motornimi kolesi, balinanju, kegljanju in šahu.

Rezultati v posameznih panogah so bili naslednji:

Streljanje:

Moški:	1. apretura	83 krogov
	2. tkalnica	76 "
	3. zunanji obrati-uprava	75 "
	4. predilnica mikane preje	63 "
	5. predilnica česane preje	51 "

Najuspešnejši posamezniki so bili: Slavko Kavšek 38, Martin Aš 37, Bojan Brovet 34, in Alojz Hrastar 31.

Ženske:	1. tkalnica	49 krogov
	2. predilnica česane preje	19 "
	3. zunanji obrati-uprava	18 "
	4. apretura	13 "

Najboljše posameznice so bile: Ana Horvat 21,
Marija Črnič 15, Pavla Kastelic 13, Milica Mokotar 12.

Vlečenje vrvi:

1. zunanji obrati - uprava	4 zmage
2. predilnica česane preje	3 "
3. predilnica mikane preje	2 "
4. apretura	1 "
5. tkalnica	brez zmage

Posamezni dvoboji so se končali z naslednjimi rezultati:

Zunanji obrati - uprava	: predilnica mikane preje	2 : 0
	: predilnica česane preje	2 : 0
	: tkalnica	2 : 0
	: apretura	2 : 0
Predilnica česane preje	: tkalnica	2 : 0
	: apretura	2 : 0
	: predilnica mikane preje	2 : 0
Predilnica mikane preje	: tkalnica	2 : 1
	: apretura	2 : 0
Apretura	: tkalnica	2 : 1

Lahka atletika:

Moški:	1. apretura	116 točk
	2. predilnica česane preje	86 "
	3. zunanji obrati - uprava	69 "
	4. predilnica mikane preje	57 "
	5. tkalnica	29 "
Ženske:	1. tkalnica	94 točk
	2. predilnica mikane preje	79 "
	3. zunanji obrati - uprava	74,5 "
	4. apretura	64 "
	5. predilnica česane preje	47,5 "

V posameznih disciplinah so zmagali:

100 m - moški : Dumešič (pred.čes.preje) 11,4

60 m - ženske	: Breznik (apretura)	9,9
krogla- moški	: Hrastar (apretura)	10,20
krogla- ženske	: Radovan (predil.mik.preje)	9,90
Skok v dalj z mesta - moški	: Martin Aš (apretura)	288
Skok v dalj z mesta - ženske	: Slavica Udovič (tkalnica)	215
Skok v višino		
- moški	: Jože Femc (zun.obrati-uprava)	150
- ženske	: Vida Rifelj (tkalnica)	117

Kros:

- Moški :
1. zunanji obrati-uprava
 2. predilnica mikane preje
 3. apretura
 4. predilnica česane preje
 5. tkalnica

Najboljši posamezniki: Kostrevc (zunanji obrati - uprava), Rifelj (apretura), Franko (predilnica mikane preje), in Plantan (predilnica mikane preje).

- Ženske:
1. tkalnica
 2. apretura
 3. zunanji obrati - uprava
 4. predilnica česane preje
 5. predilnica mikane preje

Najboljše posameznice: Golob (tkalnica), Rifelj (tkalnica), Robida (apretura) in Bajuk (predilnica česane preje).

Tek v vreči:

1. predilnica mikane preje
2. uprava - zunanji obrati
3. apretura
4. predilnica česane preje
5. tkalnica.

Najboljši posamezniki: Novak (uprava-zunanji obrati), Klobučar in Boltez (predilnica mikane preje) 6,1.

Polževa vožnja s kolesi:

1. predilnica mikane preje
2. predilnica česane preje

Do cilja so privozili samo trije kolesarji: Franko 3,32, Boltez 1,15 (oba iz predilnice mikane preje) in Gosenca (predilnica česane preje) 0,42.

V skupnem vrstnem redu vodi uprava-zunanji obrati 121 točk, pred predilnico česane preje 117 točk, apreturo 115 točk, predilnico mikane preje 114 točk in tkalnico 112 točk.

Pri moških vodi predilnica mikane preje 89 točk pred upravo-zunanji obrati 82 točk, predilnico mikane preje 81 točk, apreturo 77 točk in tkalnico 52 točk.

Pri ženskah vodi tkalnica 60 točk pred upravo-zunanji obrati 39 točk, apreturo 38 točk, predilnico česane preje 36 točk in predilnico mikane preje 25 točk.

7. septembra se bodo začele II.delavske športne igre Novega mesta . Cpozarjamo vse tekmovalce, ki so odredeni v reprezentanco Novoteksa, da pravočasno prihajajo na tekmovanja in se z vsemi silami borijo za čimboljšo uvrstitev naše ekipe, kajti le tako se bomo lahko borili za najvišja mesta v posameznih panogah oziroma v skupni razvrstitvi.

S.M.

V tekstilni tovarni "Kuzman Josifovski-Pitu" v Skopju je nastala zaradi neprevidnega ravnanja z aparatom za avtogeno varjenje cevi eksplozija, ki je povzročila požar v obratu čistilnice. Flameni so naglo zajeli bale bombaža. Zgorelo je kakih 200 ton neprečiščenega bombaža. Delavci in gasivci so požar kmalu omejili, a kljub temu je škoda precejšnja.

Jugoslovanska ladja "Rijeka" je v prvi polovici junija tega leta pripeljala iz Hulla 14 zabojev tekstilnih strojev, ki so namenjeni zveznemu centru za izobrazbo inštruktorjev tekstilne industrije v Kranju.

N A G R A D N A K R I Ž A N K A

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
17		18			19			20		21			22				
23		24			25			26		27			28				
29								30									
31	32		33	34	35	36	37	38	39	40		41	42	43	44	45	46
47		48			49				50		51			52			
53		54			55				56		57			58			
59		60			61				62		63			64			

Vodoravno:

1. kratica enote mere za moč, 3. moško ime, 6. zver, 9. kratica za stopnjo kvalifikacije, 11. otok v Jadranskem morju, 14. žensko ime, 17. ime avtomobila, ki ga po licenci izdelujejo v naši državi, 18. nade, 19. egipčansko božanstvo, 20. predplačilo, 21. veznik, 22. dva enaka soglasnika, 23. kvartopirski izraz, 24. časovna enota, 25. zver, 26. predlog, 27. osebni zaimek, 28. režiser filma Vesna, 29. ime ekonomske enote v našem podjetju, 31. ime ekonomske enote v našem podjetju, 47. kratica za element (obratno), 48. ime ameriške filmske igralka, 49. voda v trdnem stanju, 50. predlog, 51. žuželka, 52. kuhinjska potrebščina, 53. pripovedne pesmi, 54. otok, 55. nikalnica, 56. žensko ime, 57. doba, vek, 58. kazalni zaimek, 59. organ delavskega samoupravljanja - kratica, 60. ime artikla, ki ga izdelujemo v našem podjetju, 61. industrijska rastlina, 62. egipčansko božanstvo, 63. del voza, 64. mongolski vladar,

Navpično:

1. riba, 2. pravec, 4. vrata, 5. poldrag kamen, 7. prebivalec evropske države, 8. reka v Jugoslaviji, 9. čuvaj, 10. žabja okončina, 12. poškodbe, 13. klošč, 15. lunina mena, 16. gorovje v Evropi, 24. del telesa, 25. romanski spolnik, 27. osebni zaimek, 28. veznik, 30. sila, 31. predlog, 32. ime vezave blaga, 33. pritrdilnica, 34. ime artikla, ki ga izdelujemo v našem podjetju, 35. moško ime, 36. romanski spolnik, 37. vrednost, 38. prista-

nišče na arabskem polotoku, 39. pokrajina v Grčiji, 40. pralno sredstvo, 41. medmet, 42. razprava, 43. denarne enote, 44. nota, 45. jed, 46. polet.

Za pravilno rešitev križanke razpisujemo knjižno nagrado. Dobitnika bomo določili z žrebom. Dobitek lahko prejmejo samo člani našega kolektiva.

Rešitve oddajte pri vratarju najkasneje do 20. septembra, ker kasneje oddane rešitve ne bomo upoštevali pri žrebanju.

Poročilo o finančnem in materialnem poslovanju Glasila delavskega sveta NOVOTEK
Novo mesto v letu 1961

V letu 1961 je izšlo 12 števil, vendar je glasilo štirikrat izšlo v dvojni številki.

Glasilo nima svojih dohodkov.

Z ozirom na to, da je glasilo v glavnem obveščevalnega značaja, se po veljavnih predpisih stroški krijejo iz materialnih stroškov podjetja.

Povprečno je bilo porabljenih za izdajo ene številke glasila 73.343 din, en izvod pa je stal povprečno 104,82 din.

Stroški za izdajo ene številke so sestavljeni iz sledečih postavk:

- avtorski in drugi honorarji s prispevki	23.349	din
- tisk ovitka in vezave	27.128	"
- ciklostil papir	18.000	"
- matrice	2.513	"
- barva za matrice	2.353	"
	<u>73.343</u>	<u>din</u>

Skupaj: 73.343 din

Stroški za en izvod glasila pa so sestavljeni takole:

- tisk ovitka in vezave	38,75	36,97	%
- avtorski in drugi honorarji s prisp.	33,35	31,82	%
- ciklostil papir	25,77	24,58	%
- matrice	3,59	3,42	%
- barva za matrice	3,36	3,21	%
	<u>104,82</u>	<u>100,0</u>	<u>%</u>

Skupaj: 104,82 100,0 %

NAŠA KRONIKA

V mesecu avgustu se je poročila Alojzija Počrvina-poročena Klobčar.

Rodile so:

Ivanka Berus - dečka, Lojzka Dragman - dečka, Marija Mucdeklico, Milka Mrvar - deklico, Ana Kralj - dečka, Jožica Kranjc - dečka.

V podjetje so prišli:

Mirko Stopar, Rastislav Rifelj, Albin Verščaj, Slavko Tomljanovič, Milena Mavsar, Marija Konda, Anica Zupan, Alojz Cesar, Anton Kobe, Jožefa Novak, Marija Zamida, Marija Kaferle, Radmila Šerovič, Jožefa Mišjak, Terezija Željko, Vida Rifelj, Anica Ban, Slavica Udovič, Marija Golob, Jožefa Zagorc, Martin Krštinc, Ivan Slak, Franc Kuplenk, Jože Radovan, Tone Kukman, Jože Mali, Cvetka Bojanc, Edita Janc, Jože Udovč, Ivanka Medved, Amalija Zlobko, Alojz Hrastar, Slobodan Šujica, Boris Ferenc, Jože Matjašič, Anton Ivec, Martin Jankovič, in Janez Govednik.

Vsem novim članom našega kolektiva želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva !

Podjetje so zapustili:

Jože Okoren, Slavko Nemanič, Amalija Požek, Marija Fezdirc, Amalija Starešinič, Stane Breznik, Ljubica Boldin, Milka Nemanič II, Jožica Jaklič, Jože Mali in Albin Verščaj.

Dne 1. septembra 1962 je stanje zaposlenih v našem podjetju 766. Od tega je 252 moških in 514 žensk.